כט: כל האסורין פרק שישי תמורה

עין משפט נר מצוה

לד א ב ג מיי' פ"ד מהל' איסורי מזבח הלכה יח:
לה ד מיי' שם הל' יג:
לו ה ו מיי' שם הל' יג:
לז ז מיי' שם הל' ט:
לח ח מיי' שם הל' ח:
לט ט מיי' שם הל' ט:
מ י מיי' שם הל' ח:
מא כ מיי' פי"ח מהל' איסורי ביאה הל' ג טוש"ע אה"ע סימן ו סעיף ח:
מב ל מיי' שם הל' ב טוש"ע שם סעיף ח [illegible]:

מוסף רש"י

לאלתר. קודם ביאה, פשיטא דמותר. דאע"ג דעל מנת ביאה יהביה ניהלה, כיון דמקמי ביאה יהביה ניהלה לאו שכר ביאה הוא. ניקני לך מעכשיו. הלכך איצטריך מתני' לאשמועינן דאע"ג דאמר לה לא ניקני לך עד שעת ביאה, כיון דהדר אמר לה אי מצטריך ליך קני מעכשיו, הויא לה מתנה חנם כי שקלתיה ואקריבתיה (שם). בטלה זה. כל כמה דיהיב לה הוי אתנן, דמהשתא קנייתיה (שם). בטלה סתם. כי יהיב לה לאחר זמן לאו אתנן הוא דהשתא הוא דקנייה לה (שם). דלא קניא במשיכה. [illegible]

גמרא

א) [א]שקדמה והקריבתו היכי דמי אי נימא דאקניה ב) ניהליה לאלתר פשיטא דמותר דעד כאן לא בא עליה ואלא דאמר לה לא ניקני ליך עד שעת ביאה [ב]מי מציא מקרבה ליה [1][ג]איש כי יקדיש את ביתו קדש לה' אמר רחמנא מה ביתו ברשותו אף כל ברשותו לא צריכא דאמר לה [ד]לא ג) מקניה לך עד שעת ביאה ואי מצטריך לך ניקני לך מעכשיו [ה]בעי רב אושעיא [ו]קדמה והקדישתו מאי תפשוט ליה מדרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר קדמה והקריבתו הקריבתו (א) היא דהא ליתיה בשעת ביאה אבל הקדישתו ד) אסור היא גופה קמיבעיא ליה הקריבתו והא ליתיה בשעת ביאה מותר אבל הקדישה בשעת ביאה אסור או דלמא כיון דתנן [ז]אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט הקדישתו מותר וכל שכן הקריבתו תיקו: ה) בא עליה ואחר כך נתן לה אתננה מותר: והתניא [ח]בא עליה ונתן לה ואפי' עד שנים עשר חדש אתננה אסור אמר רב חנן בר רב חסדא לא קשיא הא דאמר לה הבעלי לי בטלה זה הא דאמר לה הבעלי לי בטלה סתם ו) טלה זה והא מחוסר משיכה ז) [ט]בזונה עובדת כוכבים דלא קניא במשיכה ח) ואיבעית אימא [י]אפי' בזונה ישראלית כגון דקאי בחצרה ט) הא יהבית לה [כ]מעיקרא דשוויה לה אפותיקי [א] ואמר לה אם עד יום פלוני יהיבנא לך זוזי מוטב ואם לאו טלה באתננך אמר רב אחד [ל]אתנן זכר ואחד אתנן כל עריות אסור חוץ מאתנן [מ]אשתו נדה מ"ט [2]זונה כתיב והא לאו זונה היא ולוי אמר אפילו אשתו נדה מאי טעמא תועבה כתיב והא תועבה היא ולוי נמי והכתיב זונה אמר לך ההיא י) זונה ולא זונה ורב ההיא זונה ולא זונה מנא לי' נפקא ליה מדרבי דתניא [נ]רבי אומר אין אתנן אסור אלא יא) כל אתנן הבאות לו בעבירה אבל אתנן אשתו נדה ושנתן לה שכר להפקעתה [ס]ושנתנה לו באתננו מותרין אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר [3]ובתתך אתנן ואתנן לא ניתן [לך] (לה) ותהי להפך ורב האי תועבה מאי עביד ליה מיבעי ליה כדאביי דאמר אביי [ע]זונה עובדת כוכבים אתננה אסור מ"ט כתיב הכא תועבה יב) וכתיב התם [4]כי כל אשר יעשה מכל התועבות האל מה להלן עריות שאין קדושין תופסין בה ה"נ יג) אין קדושין תופסין בה וכהן שבא עליה אין לוקה עליה משום זונה מ"ט דאמר קרא [5]לא יחלל זרעו מי שזרעו מיוחס אחריו יצא עובדת כוכבים דאין זרעו מיוחס אחריו זונה ישראלית אתננה מותר מה טעם דהא קדושין תופסין בה וכהן שבא עליה לוקה משום זונה מ"ט דהא זרעו מיוחס אחריו ורבא אמר אחד זה ואחד זה אתננה אסור [פ]וכהן הבא עליה לוקה משום זונה מ"ט ילפי מהדדי מה זונה ישראלית בלאו אף זונה עובדת כוכבים בלאו ומה אתנן זונה עובדת כוכבים אסור אף אתנן זונה ישראלית אסור מיתיבי אחד זונה עובדת כוכבים ואחד זונה ישראלית אתננה אסור תיובתא דאביי אמר לך אביי [ב] יד) הא מני ר' עקיבא היא דאמר[צ] אין קדושין תופסין בחייבי לאוין והא טו) קמשמע לן דכל זונה לא תפסי בה קדושין דומיא דאלמנה טז) דלא תפסי בה קידושין ולרבא מאי שנא דקתני כגון אלמנה לכ"ג דומיא דאלמנה מה אלמנה לא לקי עד דמתרי בה אף זונה עד דאמר הא לך יז) [ק]לאפוקי מדרבי אלעזר יח) [ר]דאמר רבי אלעזר פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה אבל היכא דזונה יט) מעיקרא ה"נ דאסור ל"א כי קתני הא בעריות שאין קדושין תופסין בה והא קתני סיפא כ) אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט אתננה אסור והא הני קדושין תופסין בהן כא) הא מני רבי

רש"י

קדמה והקריבתו. קודם ביאה: ואי איצטריך לך סקול מעכשיו. הלכך ברשותה הוא ומצית לאקרוביה וכיון דאמר לה לא ליקני ליך עד שעת ביאה איצטריך לאשמועינן דמותר אם קדמה והקריבתו דסד"א אתנן הוי (ד) יא]: דרבי אלעזר גופה קמיבעיא ליה. פי' פשיטא ליה לרבי אלעזר הקריבתו אין הקדישתו לא או דלמא הקריבתו פשיטא ליה הקדישתו מספקא לי' תיקו: אמירתו לגבוה. ולא מצי למיהדר כאילו מסרתו להדיוט: בטלה זה. הואיל דיהביה בשעת ביאה חייל עליה אתנן מיד כ]: טלה סתם. דמשדר לה בתר הכי מתנה בעלמא הוא כא] ואין אתנן אלא המיוחד בשעת ביאה: הא יהבית ניהלה מעיקרא. דהואיל וקאי בחצרה קניא ליה בשעת ביאה מיד ואמאי קרי ליה ואח"כ נתן ועוד פשיטא לאסור (ה): עד יום פלוני [ג] משקלין לך כך וכך ואי לא שקלי ליה. הלכך כי מטו ולא יהיב להזוזי איגלאי מילתא (ו) [דלידה הוא מיכשע'] ביאה ומיהו אח"כ הוא דהא לא הוי דידה עד דמטי יום פלוני ואיצטריך לאשמועינן לאסור: אתנן זכר. שבא על הזכר ונתן לו אתנן אסור להקרבה: תועבה כתיב. כי תועבת ה' אלהיך גם שניהם והאי נמי תועבה הוא דנדה כתיבא גבי עריות ואכולהי כתיב (ז) את כל התועבות האלה: ולא זונה. דאם נתנה לו היא באתנן מותר: הבאות לו בעבירה. שאין לך לך היתר בה אבל אשתו נדה דמותר בה לאחר זמן או שנתן לה לזונה שכר פקיעתה שכר מה שבטלה ממלאכתה ולא שכר ביאה: ואע"פ שאין ראיה לדבר. דלישתרי להקרבה זכר לדבר דלא הוי אתנן מה שהיא נותנת לו מדכתיב ותהי להפך: עובדת כוכבים אין זרעו מיוחס אחריו. דלא מיקרי זרעו אלא בנה כדאמרינן ביבמות (דף כג.) בנך הבא מישראלית קרוי בנך ואין בנך הבא מן העובדת כוכבים קרוי בנך אלא בנה: מאי טעמא ילפי מהדדי. במה מצינו כב]:

תוספות

כגון דקאי בחצירה. כג]משמע דלא מצינו אתנן אלא בכה"ג דקאי בחצירה כד]ואח"כ קשיא הא דאמר במרובה (ב"ק ע:) גבי אתנן אסרה תורה ואפי' בא על אמו כה] דקאי עלה במיתה דלאי תבעא ליה קמן לדינא לא מ"ל זיל הב לה שהרי מתחייב בנפשו הוא כו] וכיון דלא מצינו אתנן אלא דקאי בחצרה והיכי שייך למימר זיל הב לה הא תפשה בה ופר"י דכיון דלאי לא הוה מוחזק בה לא אמר זיל הב לה אע"ג כז] דהשתא] למעטם חצרה היא זוכה בה לא קרינא ליה אתנן אי לאו טעמא דמפרש התם כיון דקיה"ג לה משום לצאת ידי שמים הוי אתנן ומורי הרמ"ר פי' דאין אנו צריכין לומר דבר זה דהא דמוקי ליה הכא דקאי בחצירה היינו משום דדחיק למצוא בא עליה ואח"כ נתן לה אבל הקנה לה קנין סודר כשתיבעלי לי תיקני ליך טלה זה בכל מקום שהוא קני והכי ניחא הסיא דמרובה (נו"ש) דלאי תבעא ליה קמן לדינא לא אמרינן ליה זיל הב לה: **ורבא** אמר אחת זו ואחת זו אתננה אסור וכהן הבא עליה לוקה משום זונה. וקשיא א"כ מה גזרו ב"ד של חשמונאי דגזרו הבא על העובדת כוכבים חייב משום נשג"ז הא אמר הכא דעובדת כוכבים זונה דאורייתא היא וי"ל דרבא סבירא ליה כמ"ד נשג"א אבל משום זונה לקי דאורייתא ול"ת לאביי דאמר כהן הבא על העובדת כוכבים אינו לוקה משום זונה הא תנן בפרק הבא על יבמתו (יבמות נט: ושם:) אין זונה אלא גיורת ושנבעלה בעילת זנות אלמא דעובדת כוכבים היא זונה וי"ל דכשנתגיירה ודאי היא זונה אבל כשהיא עובדת כוכבים לא הוי זונה: כח]**גירסא** ראשונה מיתיבי אחת זונה[כו'] ואחת עובדת כוכבים. קשיא לר"ק אחת זונה ישראלית כגון שנבעלה לאחד מחייבי כריתות שהיתה זונה כבר הוי אתנן לכל אדם אפי' היא נשכרת עתה למותר לה אי נמי זונה שהיתה מופקרת הויא אתנן והיינו כרבא ותיובתא דאביי דיליף תועבה תועבה דאין אתנן אלא לעריות שאין קדושין תופסין בה כט]ופריך הא דקתני סיפא כגון אלמנה לכ"ג סי' והני קדושין תופסין בה ומשני הא מני ר' אלעזר היא דאמר פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה ולדידיה הוי אתנן בכל הבעילות שאינו לאשתו במורה אבל לרבנן לעולם אימא לך דלא הויא אתנן אלא מביאה דלא תפסי בה קדושין וצ"ע מנא ליה לאביי הא דלא יליף רבי אלעזר תועבה לומר דלא הויא אתנן אלא לאותן שאין קדושין תופסין בה כמו לרבנן וי"ל דכיון דלית ליה לר' אלעזר דכל ביאה הויא זונה אלמא מחמיר הוא בזונה יותר משאר תנאים הכא נמי אמר לגבי אתנן דמחמיר יותר משאר תנאים והויא אתנן בכל ביאה ואפי' מפנוי לפנויה ופריך אי ר' אלעזר מאי איריא אלמנה ניתני פנויה ומשני סלקא דעתך אמינא הואיל וכנין אב הוא לא ליתסרו ופירש רש"י הואיל וכנין אב הוא ללמוד שאין אתנן אסור אלא בפנוי ופנויה אבל מאלמנה לכהן גדול דאסורה ליה כבר לא הויא אתנן קמשמע לן זה ל' רש"י וקשה להבין ורבינו נתנאל פירש ל]הואיל וכנין אב הוא למשוי דין אתנן לדין איסורא לדכהן מזוהר כדאמרינן דכל ביאה שהיא אסורה לכהן הוי אתנן ואפי' מפנוי לפנויה ה"נ ילפינן דין אתנן לא]מכהן דומיא דזונה דכהן הוי אתנן כלומר שאין בה שם אמר

מסורת הש"ס

א) לעיל ע. וש"נ, ב) ע"ז סג. ע"ש, ג) קדושין סח: ע"ז סג. [ב"ב קלג: ב"מ ו. נדרים כט: תוספתא דקדושין פ"א ה"ז תוספ' דב"ק פ"ד ה"ג תוספ' דערכין פ"ד ה"כ], ד) [ג"ז בע"ז סג. ע"ש], ה) מעיקרא ועוד פשיטא לאסור דשויה כו' ל"ק כצ"ל לגי' רש"י דמתני' פרין, ו) [תוס' פ"ד ה"כ], ז) [בכורות ט.], ח) קדושין סח. [יבמות י: וש"נ], ט) יבמות נט: סא: סו. סנהדרין נא., י) כלומר מי ל"ק, כ) גי' ל"ק, ל) [ויקרא יח.], מ) ל"ק, נ) דכה"ג כדאמרי' ל"ק, ס) דכהן מזוהר דומיא דזונה דכהן הוי כלומר כו' ל"ק.

תורה אור השלם

1. ואיש כי יקדש את ביתו קדש ליי והעריכו הכהן בין טוב ובין רע כאשר יעריך אתו הכהן כן יקום: ויקרא כז יד
2. לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב בית יי אלהיך לכל נדר כי תועבת יי אלהיך גם שניהם: דברים כג יט
3. ויהי בך הפך מן הנשים בתזנותיך ואחריך לא זונה ובתתך אתנן ואתנן לא נתן לך ותהי להפך: יחזקאל טז לד
4. כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם: ויקרא יח כט
5. ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני יי מקדשו: ויקרא כא טו

הגהות הב"ח

[illegible]

הגהות הגר"א

[illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

רבינו גרשום (המשך)

[illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones